

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (tizedik tanács)

2017. március 2.**

„Előzetes döntéshozatal — Szociálpolitika — 2002/15/EK irányelv — A munkavállalók biztonságának és egészségének védelme — Munkaidő-szervezés — Közúti fuvarozás — Utazó munkavállaló — Önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezető — Fogalom — Elfogadhatatlanság”

A C-97/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Juzgado de lo Social n° 3 de Barcelona (barcelonai munkaügyi bíróság, Spanyolország) a Bírósághoz 2016. február 17-én érkezett, 2016. február 2-i határozatával terjesztett elő az előtte

José María Pérez Retamero

és

a **TNT Express Worldwide Spain S. L.**,

a **Last Mile Courier S. L.**, korábban **Transportes Sapirood S. L.**,

a **Fondo de Garantía Salarial (Fogasa)**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (tizedik tanács),

tagjai: M. Berger tanácselnök, E. Levits és F. Biltgen (előadó) bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- J. M. Pérez Retamero képviseletében J. Juan Monreal abogado,
- a TNT Express Worldwide S. L. képviseletében D. Fernández de Lis Alonso abogado,
- a Last Mile Courier S. L., korábban Transportes Sapirood S. L. képviseletében V. Domènech Huertas abogado,
- a spanyol kormány képviseletében V. Ester Casas, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

– az Európai Bizottság képviselőjében J. Hottiaux és M. J. Rius Riu, meghatalmazotti minőségben, tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a közúti fuvarozásban utazó tevékenységet végző személyek munkaidejének szervezéséről szóló, 2002. március 11-i 2002/15/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2002. L 80., 35. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 224. o.) 3. cikke d) és e) pontjának értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet a José María Pérez Retamero és a Last Mile Courier S. L., korábban Transportes Sapirood S. L. (a továbbiakban: Sapirood), valamint a TNT Express Worldwide Spain S. L. (a továbbiakban: TNT) között, a felperes Sapirood által történt elbocsátása tárgyában fennálló jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2002/15 irányelv (4), (9) és (10) preambulumbekzdésének szövege az alábbi:
„(4) ennek megfelelően a közúti közlekedés biztonságát és az abban résztvevő személyek egészségének és biztonságának védelmét szolgáló konkrétabb rendelkezések sorára van szükség a közúti fuvarozásban dolgozók munkaidejét illetően;
[...]
(9) az ebben az irányelvben használt fogalom meghatározások nem minősülnek irányadónak a munkaidővel kapcsolatos egyéb közösségi jogszabályok esetében;
(10) a közúti közlekedés biztonsága fokozásának, a versenytorzulások elkerülésének, valamint az ezen irányelv hatálya alá tartozó utazó munkavállalók biztonságának és egészségének biztosítása érdekében az említett munkavállalóknak pontosan ismerniük kell, hogy a közúti fuvarozási tevékenységek mely része számít bele a munkaidőbe és melyik nem, amely ennek megfelelően szünetnek, pihenőidőnek vagy készenléti időnek számít. Az említett munkavállalók számára a minimális napi és heti pihenőidőt és a megfelelő szüneteket biztosítani kell. A heti munkaórák számának felső határát meg kell határozni.”
- 4 A 2002/15 irányelv „Cél” című 1. cikke a következőket írja elő:
„Ennek az irányelvnek az a célja, hogy a munkaidő szervezésével kapcsolatban minimumkövetelményeket állapítson meg a közúti fuvarozásban utazó tevékenységet végző személyek egészségének védelme és biztonságának javítása céljából, illetve, hogy fokozza a közúti közlekedés biztonságát és összehangolja a versenyfeltételeket”.
- 5 Ezen irányelv 2. cikkének (1) bekezdése ezen irányelv alkalmazási körét „a tagállamokban székhellyel rendelkező, a 3820/85/EGK rendelet [a közúti fuvarozásra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról szóló, 1985. december 20-i] 3820/85[EGK tanácsi] rendelet (HL 1985. L 370., 1. o.;

magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 319. o.], vagy annak hiányában a [nemzetközi közúti fuvarozást végző járművek személyzetének munkájáról szóló Európai Megállapodás] hatálya alá tartozó közúti fuvarozásban részt vevő vállalkozások által foglalkoztatott utazó munkavállalókra” korlátozza.

6 A 2002/15 irányelv 3. cikke így rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

- d) »utazó munkavállaló«: minden munkavállaló, a gyakornokokat és tanulókat is beleértve, aki harmadik fél vagy saját számlájára közúti személyszállítási vagy áru fuvarozási szolgáltatásokat végző vállalkozás szolgálatában közúti fuvarozási tevékenységet végez;
- e) »önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezető«: minden olyan személy, aki a közösségi jogszabályok értelmében közösségi engedély vagy bármely egyéb szakmai engedély alapján foglalkozásszerűen személyek szállítását vagy áruk közúti fuvarozását végzi harmadik fél számlájára vagy, aki jogosult [helyes fordítása: díjazás ellenében foglalkozásszerűen személyek szállítását vagy áruk közúti fuvarozását végzi, vagy aki jogosult] a saját számlájára munkát vállalni, és aki nem kötődik munkaadóhoz sem munkaszerződéssel, sem egyéb munkavégzésre irányuló, alá-, fölrendeltségen alapuló jogviszony formájában, aki szabadon szervezheti a vonatkozó munkatevékenységeket, akinek a jövedelme közvetlenül a megtermelt nyereségtől függ, és akinek megvan az a szabadsága, hogy egyénileg vagy más önálló vállalkozó gépjárművezetőkkel történő együttműködés keretein belül több ügyféllel is üzleti kapcsolatot tartson fenn.

Ennek az irányelvnek az alkalmazásában azokra a gépjárművezetőkre, akik nem felelnek meg ezeknek a feltételeknek, ugyanazon kötelezettségek és ugyanazon jogok vonatkoznak, mint amelyeket ez az irányelv az utazó munkavállalók tekintetében előír;

[...]”

A spanyol jog

7 Az 1995. március 24-i Real Decreto Legislativo 1/1995-val (1/1995 királyi törvényrendelet; BOE 1995. március 29., 75. sz., 9654. o.) egységes szerkezetbe foglalt Ley del Estatuto de los Trabajadores (a munkavállalók jogállásáról szóló törvény) a tényállás megvalósulásának időpontjában hatályos változatának (a továbbiakban: a munkavállalók jogállásáról szóló törvény) 1. cikke értelmében:

„(1) E törvény azokra a munkavállalókra alkalmazandó, akik önkéntesen, díjazás ellenében, egy másik személy javára, szervezeti keretben szolgáltatásokat nyújtanak, és egy – munkáltatónak vagy vállalkozónak nevezett – másik, természetes vagy jogi személy irányítása alatt teszik ezt.”

[...]

(3) Nem tartoznak e törvény hatálya alá:

[...]

g) általában minden olyan tevékenység, amelyet az ezen cikk (1) bekezdésében megfogalmazottól eltérő keretek között végeznek.

E tekintetben munkaviszonyon kívül végzett tevékenységnek minősül az olyan személyek által végzett tevékenység, akik hatósági engedélyhez kötött fuvarozási szolgáltatást végeznek megfelelő díjazás ellenében, külön szabályozás hatálya alá tartozó fuvarozási tevékenységet végző haszongépjárművek segítségével, amelyeknek e személyek tulajdonosai, vagy amelyek tekintetében közvetlen rendelkezési joguk van, akkor is, ha e szolgáltatásokat folyamatosan ugyanazon feladó vagy kereskedő számára végzik.

[...]”.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 8 2008. június 2-án J. M. Pérez Retamero „fuvarozási szolgáltatás nyújtásáról szóló »normatív« szerződés” elnevezésű szerződést kötött a TNT-vel. Az említett szerződés értelmében a TNT megbízta J. M. Pérez Retamerót áruk Katalónia (Spanyolország) területén való összegyűjtésével és átadásával, a dokumentumok pontos utasítások szerint, vámkezelési dokumentumok előkészítésével és kiállításával, a teherautóba történő berakodással, teherelosztással, rakománytömörítéssel, illetve kirakodással, a szállított áruk kitömörítésével, valamint a berakodott vagy szállított küldeményekkel kapcsolatos összegek beszedésével. E szerződés kikötötte továbbá, hogy a TNT egyoldalúan módosíthatja egészben vagy részben a fuvarozási szolgáltatásra vonatkozó alapelveket és szabályokat. Munkavégzés céljából J. M. Pérez Retamero rendelkezésére bocsátottak egy Vodafone kártyás mobiltelefont. Ugyancsak az említett szerződés értelmében J. M. Pérez Retamerónak fuvarozási biztosítást kellett kötnie, és minden esetben felelősséget kellett vállalnia az áru elvesztése vagy megsemmisülése, illetve a fuvarozás késedelme esetén. A szerződés időtartamát eredetileg hat hónapra kötötték ki. Ugyanakkor lehetőség volt egymást követő, azonos időszakra történő meghosszabbítására. Az érintett által végzett szolgáltatások díjazása a ledolgozott napok után járó fix összegben volt megállapítva, havonkénti kifizetés mellett. A szóban forgó szerződés kikötötte, hogy a fuvarozásra használt gépjárművön fel kell tüntetni a TNT által választott színeket és reklámokat. J. M. Pérez Retamero ezenkívül kijelentette, hogy fuvarozási tevékenység végzésére jogosult személy. A szerződés 1. sz. melléklete kikötötte, hogy van felettese.
- 9 Az említett szerződést később meghosszabbították, illetve új szerződéseket kötöttek, de e szerződések tartalma alapvetően mindig azonos maradt.
- 10 2014 januárjától J. M. Pérez Retamero ugyanazt a munkát folytatta, de ekkortól kezdve számláit a Sapiro – a TNT-nek az érintett fuvarozási szolgáltatások végzésével megbízott partnere – részére állította ki. A TNT létesítményeibe való belépésre jogosító kártyákat közvetlenül a TNT állította ki a gépjárművezetők részére. E belépőkártyán J. M. Pérez Retamero „alkalmazott gépjárművezetőként” van feltüntetve.
- 11 J. M. Pérez Retamero 2590 kg engedélyezett össztömegű tehergépjármű tulajdonosa volt, amely tekintetében fuvarozási szolgáltatás végzésére jogosító engedéllyel rendelkezett.
- 12 2015. február 17-én a Sapiro szóban közölte a fuvarozóval, hogy a továbbiakban nem áll módjában semmilyen szolgáltatást kínálni a számára. Ezt az információt 2015. március 6-i levelében megerősítette.
- 13 2015. március 17-én J. M. Pérez Retamero keresetet nyújtott be a Juzgado de lo Social n° 3 de Barcelona (barcelonai munkaügyi bíróság, Spanyolország) előtt annak megállapítása iránt, hogy őt munkaszerződés köti a Sapirohoz, elbocsátása következképpen jogellenes volt. E kérelmen túl azt is felróta, hogy a TNT jogellenesen bocsátott rendelkezésre munkavállalókat, ennek alapján kérte e két társaság egyetemleges elmarasztalását.

- 14 Keresete alátámasztásául J. M. Pérez Retamero arra hivatkozott, hogy a munkaviszonyt jellemző valamennyi kritérium vagy tényező jelen volt, így az alá-fölé rendeltség, a mások számára végzett munka és a vállalat szervezetébe való beilleszkedés, miáltal a jelen esetben meg kell állapítani, hogy nem kereskedelmi viszony, hanem munkaszerződés állt fenn. Álláspontja szerint a munkavállalók jogállásáról szóló törvény 1. cikke (3) bekezdésének g) pontjában alkalmazott objektív kizárás ellentétes a 2002/15 irányelvvel, következésképpen ő nem minősíthető az ezen irányelv 3. cikkének e) pontja értelmében vett „önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezetőnek”.
- 15 A kérdést előterjesztő bíróság előtt a Sapiro többek között azt állította, hogy nincs ellentmondás a munkavállalók jogállásáról szóló törvény 1. cikke (3) bekezdésének g) pontja és a 2002/15 irányelv 3. cikke között, mivel a közúti fuvarozási tevékenység végzésére jogosító „hatósági engedély” megléte olyan döntő szempont, amely kizárja munkaviszony fennállását. Az a körülmény, hogy az említett uniós jogi rendelkezés nem utal kifejezetten arra, hogy az érintettnek gépjármű-tulajdonosnak kell lennie, vagy gépjármű feletti rendelkezési joggal kell bírnia, nem releváns.
- 16 A kérdést előterjesztő bíróság előtt a TNT rámutatott egyebekben, hogy a 2002/15 irányelv (5) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy ez az irányelv nem léphet túl az 1. cikkében kimondott célok megvalósítása érdekében szükséges mértéken, tehát nem tekinthető érvényes jogi eszköznek a tevékenység munkaviszony keretében, valamint önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezetőként végzett folytatása közötti különbség felállításához.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság szerint, jóllehet a 2002/15 irányelv célja nem az „alkalmazásban álló munkavállaló” és az „önálló vállalkozói tevékenységet folytató munkavállaló” fogalmának meghatározása, az adott minősítés alapvető jelentőségűvé válik az ehhez kapcsolódó felelősségi rendszer folytán. Ha a fuvarozásra vonatkozó uniós jog célja a versenyszabályok harmonizálása lenne, az „alkalmazásban álló munkavállaló”, illetve az „önálló vállalkozói tevékenységet folytató munkavállaló” ezen irányelv 3. cikkének d) és e) pontjában szereplő fogalmainak valamennyi tagállamban azonosaknak kellene lenniük.
- 18 Ilyen körülmények között a Juzgado de lo Social nº 3 de Barcelona (barcelonai munkaügyi bíróság) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és az alábbi kérdést terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1) A 2002/15[...] irányelv 3. cikkének d) pontjában foglalt »utazó munkavállaló« fogalmának meghatározását úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti jogszabályi rendelkezés, mint a munkavállalók jogállásáról szóló törvény 1. cikke (3) bekezdésének g) pontja, amely kimondja, hogy nem tekinthetők »utazó munkavállalóknak« »azok a személyek, akik a fuvarozási szolgáltatást nevükre szóló hatósági engedéllyel és olyan [...] járművekkel végzik [...], amelyek a tulajdonukat képezik vagy amelyek felett közvetlen rendelkezési joguk van [...]«?

2) Az irányelv 3. cikke e) pontjának második bekezdésében foglaltakat (»Ennek az irányelvnek az alkalmazásában azokra a gépjárművezetőkre, akik nem felelnek meg ezeknek a feltételeknek, ugyanazon kötelezettségek és ugyanazon jogok vonatkoznak, mint amelyeket ez az irányelv az utazó munkavállalók tekintetében előír«) úgy kell-e értelmezni, hogy ha a gépjárművezetők »önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezetőknek« való minősítéséhez előírt valamelyik, vagy akár csak az egyik feltétel nem teljesül, akkor úgy kell tekinteni, hogy »utazó munkavállalóról« van szó?»

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatóságáról

- 19 Az előterjesztett kérdések elfogadhatóságát vitatta írásbeli észrevételeiben a Sapiro, a TNT, a spanyol kormány és a Bizottság, különösen abból az okból, hogy az alapjogvita nem tartozik a 2002/15 irányelv hatálya alá, és ezen irányelv értelmezése nem szükséges tehát az említett jogvita megoldásához.

- 20 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az EUMSZ 267. cikk szerinti eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze. Következésképpen kizárólag az ügyben eljáró és a meghozandó döntésért felelős tagállami bíróság feladata annak eldöntése, hogy az ügy sajátos jellemzőit tekintve az ítélet meghozatalához szükség van-e az előzetes döntéshozatalra, és hogy a Bíróságnak feltett kérdések valóban relevánsak-e (lásd különösen: 1997. július 17-i Leur-Bloem ítélet, C-28/95, EU:C:1997:369, 24. pont; 2011. július 7-i Agafitei és társai ítélet, C-310/10, EU:C:2011:467, 25. pont).
- 21 Következésképpen, ha a nemzeti bíróságok által feltett kérdések uniós jogi rendelkezés értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles határozatot hozni (lásd különösen: 1997. július 17-i Leur-Bloem ítélet, C-28/95, EU:C:1997:369, 25. pont; 2011. július 7-i Agafitei és társai ítélet, C-310/10, EU:C:2011:467, 26. pont).
- 22 Ugyanakkor a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem elutasítása csak abban az esetben lehetséges, amennyiben nyilvánvaló, hogy az uniós jog értelmezése, amelyet a nemzeti bíróság kért, nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, és a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdéseket hasznosan megválaszolja (lásd különösen: 2006. július 11-i Chacón Navas ítélet, C-13/05, EU:C:2006:456, 33. pont; 2011. július 7-i Agafitei és társai ítélet, C-310/10, EU:C:2011:467, 27. pont).
- 23 Az állandó ítélkezési gyakorlatból tehát az következik, hogy a nemzeti bíróság által előterjesztett kérelem elutasítása igazolható többek között akkor, ha nyilvánvaló, hogy az uniós jogot sem közvetlenül, sem közvetetten nem lehetne alkalmazni az adott ügy körülményeire (2011. július 7-i Agafitei és társai ítélet, C-310/10, EU:C:2011:467, 28. pont).
- 24 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a 2002/15 irányelv értelmezése céljából fordul a Bírósághoz, anélkül, hogy alátámasztotta volna, hogy egy olyan helyzet, mint amely az alapügy tárgyát képezi, ezen irányelv alkalmazási körébe tartozik.
- 25 E tekintetben rá kell mutatni egyrészt, hogy a 2002/15 irányelv 1. cikkéből az következik, hogy az irányelv célja, hogy a munkaidő szervezésével kapcsolatban minimumkövetelményeket állapítson meg a közúti fuvarozásban utazó tevékenységet végző személyek egészségének védelme és biztonságának javítása céljából, illetve hogy fokozza a közúti közlekedés biztonságát és összehangolja a versenyfeltételeket.
- 26 Másrészt, a 2002/15 irányelv 3. cikkének megfelelően, az ebben foglalt fogalmakat „ezen irányelv alkalmazásában” határozták meg. Így az „utazó munkavállaló” és az „önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezető” ezen irányelv 3. cikkének d) és e) pontjában meghatározott fogalmának értelmezése nem haladhatja meg ezen irányelv alkalmazásai körét.
- 27 Márpedig meg kell állapítani, hogy az alapjogvita, amelynek tárgya egy elbocsátás vitatására irányuló kereset, nem a munkaidő-szervezésre vonatkozik, hanem arra a kérdésre, hogy az érintett személyt „utazó munkavállalónak”, vagyis a nemzeti munkajog, és közelebbről az elbocsátásra irányadó jogszabályok értelmében „alkalmazott munkavállalónak” kell-e tekinteni.
- 28 Következésképpen meg kell állapítani, hogy egy, az alapjogvitához hasonló jogvita nem tartozik a 2002/15 irányelv alkalmazási körébe, tehát az ezen irányelv 3. cikkének d) és e) pontjában szereplő fogalmak e jogvitában nem alkalmazandók.
- 29 Ebből az következik, hogy a 2002/15 irányelv 3. cikke d) és e) pontjának értelmezése nem szükséges az alapjogvita eldöntéséhez.

- 30 Meg kell állapítani tehát, hogy a Juzgado de lo Social n° 3 de Barcelona (barcelonai munkaügyi bíróság) által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát képező kérdések elfogadhatatlanok.

A költségekről

- 31 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (tizedik tanács) a következőképpen határozott:

A Juzgado de lo Social n° 3 de Barcelona (barcelonai munkaügyi bíróság, Spanyolország) által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan.

Aláírások